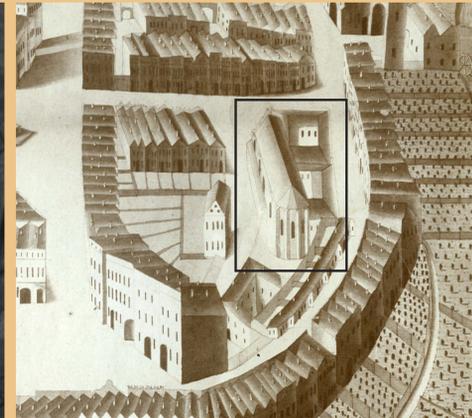

Dominikánský klášter

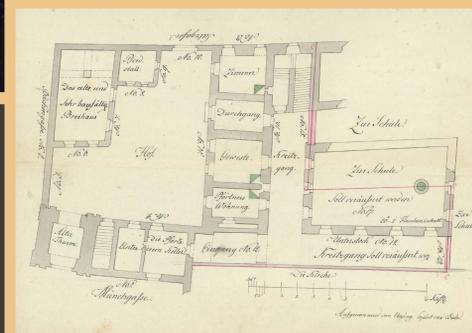
stará čísla popisná 119a–c; dnes Dům umění, Pekařská 417/12; místo ubytování britského velvyslance ve Vídni lorda Stewarta

• Budova někdejšího dominikánského konventu na akvarelu Georga Fritsche z roku 1829. Fritschova veduta Opavy zachycuje objekt krátce po konání Opavského kongresu. Je patrně snesen věž stojící v minulosti při západním průčelí. /Slezské zemské muzeum/

• Thomasem Lawrenceem malovaná podobizna britského velvyslance ve Vídni Charlese Williama Vanea, lorda Stewarta, (1778–1854) v husarské uniformě z roku 1812. Stewart se v Opavě přišel nezdárně a neustále zajišťoval do Vídně za svou manželkou, kvůli čemuž se stal terčem posměšků a vysloužil si titul „největšího podpantofláká kongresu“. Protestoval jménem britské vlády proti předběžnému protokolu opavské konference z 19. listopadu a byl jeho obsahem zřejmě tak rozrušen, že na večerní recepci toho dne přišel o čtvrt hodiny později a museli na něj všichni, včetně přítomných panovníků, čekat. /Wikimedia Commons/

• Plán přízemí západní části někdejšího dominikánského konventu od Josefa Unsinga. Kupní smlouva z roku 1799 vymezila část, kterou získal Valentin Richter, na tři světnice, chodbu, kvebl, schodiště, úrtnici a sklep v přízemí, tři světnice, vedlejší světnice, kuchyň, chodbu, dvě komory a schodiště v 1. patře, čtyři dostavné a jednu nedostavnou světnici, chodbu a schody na přídu ve 2. patře. Dále k této části patřil dvůr se zvonici a někdejší pivovarem před západním průčelím konventu a část rajského dvora se studnou směrem ke škole. V roce 1808 si Richter zřídil v 1. patře zahradu se skleníkem a pavilonem. /Zemský archiv v Opavě/

• Fotografie kláštera po zboření někdejší západní hospodářské části, která později sloužila jako obytný dům. Západní křídlo konventu, na snímku ještě patrné, bylo po roce 1945 rovněž zbořeno. /Slezské zemské muzeum/

Historie budovy sahá až do závěru 13. století, kdy v roce 1291 opavský vévoda Mikuláš I. poskytl řádu dominikánů pozemek při severním úseku městských hradeb k založení kláštera, vystavěného následně v průběhu 14. století. V letech 1723–1724 klášter prošel radikální barokizací podle projektu Johanna G. Hausrückera a Josefa Reitha, kdy byla stará jednopatrová budova zbořena a na jejím místě vystavěn – s využitím některých starších konstrukcí – nový trojkřídlý dvoupatrový objekt.

V roce 1786 byl dominikánský řád zrušen a budova konventu byla rozdělena na tři díly. Dvoupatrové západní křídlo a objekty k němu připojené ze západu koupil 23. listopadu 1799 v dražbě za 3 096 zlatých Valentin Richter. Richter prostory západního křídla upravil na nájemní dům, který si od něj v říjnu 1820 pronajal na dobu konání Opavského kongresu za 1 800 zlatých britský vyslanec ve Vídni lord Stewart (občanským jménem Charles Vane).

Nájem ve výši téměř poloviny hodnoty domu zaplatil lord Stewart pouze jednou a po sporech s domácími poslal ve druhé polovině listopadu většinu svého personálu zpět do Vídně. V Opavě se nečekaně objevil ještě krátce v prosinci, což bylo sarkasticky glosováno, že „dostal od manželky propustku“.

Nájemní dům fungoval až do 2. světové války. V roce 1949 ale muselo být zničeno západní křídlo zbořeno a celý objekt zůstal bez využití. Koncem 60. let 20. století se historiku V. Štěpánovi a architektu L. Plavcovi podařilo zabránit plánované demolicí a prosadit adaptaci někdejšího konventu pro potřeby Domu umění. Přitom byly obnoveny některé prostory a prvky (refektář s barokní nástropní freskou, torza gotických oken), jiné byly pojety v intencích soudobé architektury – např. ve stopě zaniklého západního křídla (toho, v němž při kongresu bydlel lord Stewart) vznikla nová přízemní vstupní partie z pohledového betonu. V letech 2010–2011 prošla budova další přestavbou, při níž bylo znovu (v moderních formách) vystavěno západní křídlo.

Romana Rosová, Jiří Šil

Letáčky s mapkou k exteriérové výstavě „Místa paměti“ jsou k dispozici:
- v Turistickém informačním centru Opava
- na recepci Obecního domu a Domu umění
- v expozici Cesta města
www.opava-city.cz/opavskykongres

• Budovy někdejšího dominikánského kláštera na indikační skice stabilního katastru z roku 1836. Mapa stabilního katastru zobrazuje někdejší kostel sv. Václava, užíváný v té době jako skladiště (označen jako k. k. Magazin), a bývalý dominikánský konvent, který v té době sloužil potřebám hlavní školy (tmavě červený objekt s číslem 119b) a jako nájemní dům (světle červený objekt s číslem 119a). Na mapě je zobrazena i jednopatrová přístavba na západní straně konventu (číslo 119c), obsahující někdejší pivovar, zvonici (v té době již snesenou), úrtnici a také stáj pro dva koně. Tyto budovy zde stály ještě před 2. světovou válkou. /Zemský archiv v Opavě/

1820
Opavský kongres
Místa paměti

